

Yayım Tarihi: 12.06.2022 - **Yazar:** Ferdi Asım Hellaç

Bitcoin kazançları vergiye tabi midir?

Kripto paralar 2009 yılında ilk Bitcoin'in piyasa sürülmesi ile hayatımıza girdi. Merkezi bir otorite tarafından düzenlenmemesi ve sanal olması, dolayısıyla geleneksel bankacılık sistemi dışında yer alması, kriptografik olarak güvenli işlem yapılabilmesiyle birleşince belki de hiç öngörülmediği kadar yaygınlaştı[1].

Bitcoin'den sonra piyasaya birçok başka adlarla kripto paralar (altcoin) piyasaya çıkmış olsa da Bitcoin günümüzde halen "ilk girişimci avantajı" ile kripto para piyasasında yatırımcılar açısından lider konumda[2]. Dolayısıyla, marka ismiyle bilinen bazı ürünlerde olduğu gibi bugün kripto para deyince birçok kişinin aklına Bitcoin geliyor.

Peki Bitcoin'i de içeren geniş anlamdaki "kripto para" nedir? Bu sorunun günümüz itibariyle maalesef Türkiye için verilmiş bir yanıtı yok. Evet, gerçekten de kripto para deyince ne anlaşılması gerektiği noktasında Türkiye Cumhuriyeti hukuki anlamda bir tanım ortaya koymadıkça, kripto para için hukuki bir tanımlama yapmak güç. Günümüze kadar kamu idarelerince yapılan açıklamalara göz atarsak, kripto paralar için Türkiye'de henüz yasal bir çerçeveye sahip olmayan ve riskli görülen bir yatırım enstrümanı olarak görüldüğünü söyleyebiliyoruz. Bu nedenle de, kripto para işlemlerinde vergilemenin nasıl yapılabileceği hususu daha da tartışmalı ve spekülatif bir husus haline geliyor. Bu belirsizlik içinde kripto paraların menkul kıymet, emtia ya da para (döviz) olarak nitelendirilerek vergilendirilebileceği noktasında görüşler bulunuyor.

Peki, vergisel açından bu belirsizlik durumu sadece Türkiye'ye mi özgü? Hayır. Bitcoin'in ilk piyasaya çıkısından bu yana, yurt dışında da vergisel olarak çok çeşitli uygulama ve yaklaşımların olduğunu görüyoruz. PwC'nin Ekim 2020 tarihli ve yirmiden fazla ülkeyi kapsayan çalışmasından da görülüyor ki bugün birçok ülkede esasında kripto paraların nasıl vergilendirilmesi gerektiğine ilişkin olarak bir kılavuz yayımlanmış durumda[3]. Buna göre çoğu ülkenin gelir vergisi açısından, kripto parayı 'gayri maddi bir varlık' veya 'finansal bir varlık' olarak nitelendirdiği görülüyor. Ama gelir vergilemesi açısından kripto parayı 'emtia' veya 'para' olarak nitelendiren ülkeler de var.

Bu nokta da OECD'nin Ekim 2020 tarihinde yayınlamış olduğu konuyla ilgili raporunda[4] kripto paraların vergilendirilmesi için karşılaşılan belli başlı sorunlara değinilmekte ve ülkelerin kripto paraların vergilendirilmesi hususunda karar alıcı durumda bulunanların dikkate alabileceği birkaç hususa dikkat çekilmekte.

Bu kapsamda, öncelikle kripto paraların mevcut vergi kuralları kapsamında nasıl muamele göreceği konusunun hukuki alt yapı kurulmak suretiyle netleştirmenin faydalı olacağı belirtiliyor. Kripto paraların değişken ve yeniliğe açık yapısı değerlendirilerek, ilgili mevzuatın bu yenilikleri karşılar nitelikte ve nispeten basit ve sade bir şekilde ortaya konmasının düzenlenmesinin önemli olduğu vurgulanıyor. Tabi OECD bunu söylerken, bu düzenlemeler ortaya konarken de, vergiden kaçınma amacıyla yapılabilecek vergi planlamalarının da dikkate alınması gerektiğini açıkça hatırlatmış.

© 2026 Ferdi Asım Hellaç – Tüm hakları saklıdır.

Dünyada bu gelişmeler olurken, Eylül 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 2021-2023 Orta Vadeli Programı'na bakıldığında Türkiye'nin de kripto paralar konusunda hareketsiz kalmayacağı anlaşılıyor. Programda "Dijital olarak satılabilen ve transfer edilebilen, dijital bir değeri temsil eden sanal varlıklar kullanılarak yapılan işlemlerin vergilendirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecek, bu varlıkların suçun finansmanında kullanılmasının önlenmesine yönelik bir takip mekanizması tesis edilecek" deniliyor.

Türkiye'nin önünde kripto paralar konusunda temelde dünyadaki kripto para için düzenlemede bulunan ülkelerin de karşılaşmış olduğu iki seçenek duruyor. Bunlardan ilki yeni baştan kripto paraları yeni bir enstrüman olarak tanımlayarak yepyeni bir hukuki alt yapı oluşturulması. Diğeri ise kripto paraların mevcut yasal düzlemde ele alınması, diğer bir ifadeyle kripto paraları mevcut bir enstrümanın yasal tanımına dahil etmek[5].

Bu anlamda dileğimiz hukuki niteliğin belirlemesi yapılmadan, Mali İdare tarafından aceleci ve vergi salınmasına öncelik verecek bir yaklaşımın benimsenmemesi. Bu yönde kolaycı bir yaklaşımla, kripto para tanımının hukuki bir zemine oturtulmadan sadece vergi mevzuatı açısından yapılacak bir düzenleme yoluyla hareket edilir ve mevcut vergi kanunları tahtında bir vergilemeye gidilirse, mükelleflerin anayasal hakları zedelenebilir. Başka bir deyişle, ilgili otoritelerin daha kripto paraların, mal mı, para mı, menkul kıymet veya sermaye piyasası aracı mı olup olmadığı konusunda kendi zihinlerinin berrak olmadığı bir ortamda, salt ikincil düzenlemeler ile adım atılması, verginin kanuniliği, hukuki güvenlik, öngörülebilirlik vb. pek çok üst norm açısından sıkıntılı bir durum yaratacaktır. Dolayısıyla, izlenmesi gereken daha doğru yöntem öncelikle kripto paraların hukuki alt yapısının kurularak açık bir dille kripto para tanımının yasal düzlemde yapılmasıdır. Öte yandan, kripto paraların elde tutan isimlerin tespit edilmesi ve işlemlerin takibinin pratikte ne kadar zor olduğu düşünülürse, yatırımcıları kayıt dışı olmaya itmeyecek seviyede bir vergileme yapılması, bu alanda kayıt dışılığın önlenmesi anlamında önemlidir.

Umurcan Gago - Deniz Ağaç - Dünya Gazetesi 11.11.2020

Dipnot:

[1] Forbes (2020), Your Mom's Guide To Bitcoin, https://www.forbes.com/sites/tatianakoffman/2020/09/16/your-moms-guide-to-bitcoin/#62bd48096e1d

[2] https://www.ecb.europa.eu/paym/intro/mip-online/2019/html/1906_crypto_assets.en.html

[3] PwC 2020 Digital Assets Global Tax Report, Danimarka,Fransa,İsveç, ABD,Avustralya,İtalya,Arjantin,Kolombiya,Japonya,İsviçre,Almanya, İrlanda, Lüksemburg,Malta,Güney Afrika Tayland, İngiltere,Polonya,Kanada, Singapur, Hong Kong.

[4] OECD, Taxing Virtual Currencies: An Overview of Tax Treatments and Emerging Tax Policy Issue

[5] The Legal Nature of Cryptocurrency, O S Bolotaeva, A A Stepanova, S S Alekseeva, North-Eastern Federal University, Yakutsk, Russia

Kaynak : https://hellac.com/blogdetay/bitcoin-kazanclari-vergiye-tabi-midir
Erişim Tarihi : 16.11.2026

© 2026 Ferdi Asım Hellaç – Tüm hakları saklıdır.